

ACORD 50/2019, de 14 de maig, del Ple
del Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Sobre les manifestacions públiques de persones que intervenen en programes dels mitjans de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA)

Fets

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) ha rebut diverses queixes, entre les quals n'hi ha una de formulada pel síndic de greuges de Catalunya, en relació amb manifestacions públiques, expressades habitualment mitjançant les xarxes socials, fetes per persones que intervenen en programes dels mitjans de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA).

En aquestes queixes es vincula l'opinió expressada per la persona de referència a la imatge del prestador públic de serveis audiovisuals mitjançant l'establiment d'un vincle de pertinença i representativitat.

Així mateix, en algunes d'aquestes queixes es fa referència a l'apartat 2.1.1.2.5. del *Manual d'ús* de la CCMA pel que fa a les manifestacions públiques dels professionals dels seus mitjans.

Fonaments

Primer. El Llibre d'estil de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals

El *Llibre d'estil* de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) és el document que “[...] estableix el marc editorial, el marc lingüístic i les normes periodístiques i professionals dels diversos mitjans que la integren: televisió, ràdio, internet i altres plataformes [...]”, i que està format per una *Guia editorial* i un *Manual d'ús* en què es desenvolupen unes directrius amb la finalitat de constituir un marc a partir del qual es puguin resoldre qüestions deontològiques i relatives a l'emissió dels continguts.

L'apartat 2.1.1.2.5. del *Manual d'ús* –relatiu a les expressions públiques del professionals de la CCMA– determina el següent:

“[...] Els professionals de la CCMA no poden fer manifestacions públiques que comprometin la imparcialitat dels nostres mitjans.

En l'àmbit públic no poden: adoptar posicions en relació amb debats polítics i socials quan, per la feina que desenvolupen, pugui quedar compromesa la nostra imparcialitat; emetre missatges o comentaris ofensius o despectius; desacreditar la CCMA o les seves empreses; i revelar informació confidencial de l'empresa.

Els nostres professionals compleixen aquestes normes quan participen en blogs, xarxes socials i altres formes de divulgació de continguts, tant sota el paraigua dels nostres

dominis com en espais aliens o personals. També quan expressen la seva opinió en articles periodístics, tertúlies o entrevistes en altres mitjans, entre d'altres [...]”.

L'epígraf 2.1.1.2.5 és un subapartat del 2.1.1.2: (El periodista davant la informació), que a la vegada s'ubica en el context de l'apartat 2.1.1 del *Manual d'ús*, dedicat als continguts informatius.

Tant per la referència explícita als continguts informatius, com per l'objecte i la finalitat que intrínsecament estan vinculats als diferents formats d'emissió de continguts audiovisuals, cal interpretar que el que preveu l'epígraf 2.1.1.2.5 no és d'aplicació a tots els professionals que intervenen en els programes dels mitjans de la CCMA.

Així, a tall d'exemple, l'objecte de la ficció, de l'humor o de la sàtira no és la transmissió de veracitat, objectivitat, rigor, neutralitat o credibilitat. En conseqüència, la imatge dels professionals que hi intervenen, per raó de la seva dedicació, no es pot associar a la representativitat d'aquests conceptes.

D'altra banda, els espais d'opinió estan configurats per recollir i expressar el punt de vista o l'anàlisi professional i personal d'aquelles persones que hi intervenen com a subjectes, amb característiques i perfils propis i socialment diferenciats. Així doncs, les persones que intervenen en espais d'opinió expressen, per definició, el seu posicionament personal.

Contràriament als dos punts anteriors, els programes que tenen per objecte la informació, independentment del format, estan sotmesos als principis de veracitat, objectivitat, rigor i neutralitat i són els que aporten credibilitat al mitjà. Els professionals de la informació que condueixen aquests programes són la imatge pública d'aquests principis i, per extensió, la imatge amb què l'audiència els reconeix i identifica.

Tenint en compte el marc del *Manual d'ús* en què s'inclou l'epígraf 2.1.1.2.5 i els elements associables a les diferents tipologies de programes que s'han exposat en els punts anteriors, cal entendre que les previsions de l'epígraf esmentat s'estableixen en relació amb aquells professionals que presten els seus serveis en algun dels formats o gèneres de la informació, atès que només aquests que representen la neutralitat i la credibilitat podrien “comprometre la imparcialitat” o “desacreditar la CCMA”.

Així, doncs, a la vista del que estableixen les disposicions preliminars del *Llibre d'estil* de la CCMA que, en relació amb la seva aplicació, determina que vincula els directius, treballadors i col·laboradors fixos o eventuais de tots els mitjans de la CCMA, amb independència de quina sigui la seva relació contractual amb les empreses del grup, les previsions que estableix l'apartat 2.1.1.2.5 del *Manual d'ús* marquen unes pautes de conducta exigibles als directius, treballadors i col·laboradors de la CCMA que desenvolupen les seves tasques en algun dels formats o gèneres de la informació.

El control del compliment d'aquestes pautes de conducta correspon a la Corporació mateixa. Només en el supòsit que l'eventual incompliment d'aquestes pautes tingués una afectació en els continguts audiovisuals emesos, el CAC podria intervenir exercitant, sobre els continguts esmentats, la funció de control davant eventuais incompliments de les missions de servei públic –com obligacions que condicionen globalment l'activitat de la CCMA– o, si s'escau, la potestat sancionadora si aquests continguts no s'adeqüen a l'ordenament jurídic i la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya tipifica els fets com a infracció administrativa.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat amb un vot concurrent, el següent

ACORD

1. Instar la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisual a vetllar per l'estricta respecte del que preveu l'epígraf 2.1.1.2.5 del *Manual d'ús* i a garantir-ne el compliment per part de tots els professionals que presten els seus serveis en algun dels formats o gèneres de la informació, independentment del tipus de relació contractual que els vincula amb les empreses del grup.
2. Notificar aquest acord a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA, i al síndic de greuges de Catalunya, als efectes oportuns.
3. Comunicar aquest acord a les persones que han formulat la queixa.

Barcelona, 14 de maig de 2019

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari